KOFETKE.

05 / 10

VODNIKI O AI

Priprava gradiva za knjigovodstvo brez izmišljenih številk

Katere dele finančne administracije je mogoče pripraviti, preden jih pregleda računovodja?

PRIPRAVA FINANČNEGA GRADIVA

Delovni tok od računa do pregleda z odkrivanjem podvojitev in deterministočnimi preverjanji.

SLOVENSKA IZDAJA

september 2026
Praktična uporaba AI

Viri preverjeni 21. septembra 2026.

Priprava gradiva za knjigovodstvo je delo, s katerim se finančni dokumenti pripravijo za pregled usposobljene osebe. Vključuje lahko zbiranje računov, ohranjanje izvirnikov, izvlečenje vidnih polj, iskanje verjetnih podvojitev, primerjavo bančnega izvoza s seznamom dokumentov in pripravo seznama vprašanj. V tukaj opisanem delovnem toku ne določa pravilne računovodske obravnave, ne vlaga obračuna, ne odobrava plačila in podjetju ne pove, koliko davka dolguje.

Ta meja je dragocena. Urejena, vendar napačna samodejna knjižba je lahko težje opazna kot neobdelan PDF. Priprava naj pregledovalcu pusti izvorne dokumente, jasno aritmetiko in izrecno navedene nepravilnosti. Nikoli ne sme ustvariti gotovosti.

Kaj vsebuje paket za pripravo

Dober paket je organiziran okoli dokazov, ne okoli notranjega stanja aplikacije. Za vsako obdobje hranite izvirne dokumente, strukturirani register, bančni ali plačilni izvoz, delovni list za usklajevanje in seznam nepravilnosti. Pregledovalec mora imeti možnost preiti z vrstice na delovnem listu do izvornega dokumenta, ne da bi sled rekonstruiral iz niti e-pošte.

Tukaj je razumljiva shema registra za prejeti nabavni dokument. Shema je preprosto dogovorjen nabor polj in preverjanj; ne zahteva kode.

Polje	Kaj beleži	Preverjanje pri pripravi
ID zapisa	Interna oznaka za ta prejeti dokument	Enoličen v registru
Mesto izvirnika	Povezava do ohranjenega PDF-ja, slike ali e-pošte	Odpre natančen vir
Dobavitelj	Ime, kot je prikazano na dokumentu	Označite, če je neberljivo
Številka dokumenta	Sklic dobavitelja	Primerjajte ponovitve po dobavitelju
Datum izdaje in datum zapadlosti	Datuma, natisnjena na dokumentu	Označite manjkajoče ali nemogoče datume
Valuta	Enota, uporabljena na dokumentu	Nikoli ne predpostavite manjkajoče valute
Neto, davek in bruto	Vidni zneski	Preverite neto + davek = bruto, kadar so prisotni vsi
Plačilni sklic	Sklic, ki ga prikaže dobavitelj	Z bančnim izvozom primerjajte le kot kandidata
Stanje pregleda	**ready**, **needs source**, **possible duplicate** itd.	Ne sme pomeniti »knjiženo«

Zapis mora navesti tudi, kako je bila vrednost pridobljena: neposredno besedilo, OCR, ročni prepis ali uvoz iz datoteke dobavitelja. Optično prepoznavanje znakov oziroma OCR sliko besedila pretvori v znake. Omogoči iskanje po fotografiranih računih, vendar lahko decimalno ločilo postavi napačno ali združi stolpce. Ročno napisan skupni znesek in slabo obrezana slika zaslužita pregled, tudi če programska oprema OCR poroča o visoki zanesljivosti.

Ohranite izvirnik in izvlečite previdno

Začnite z nadzorovanim nabiralnikom ali mapo. Zaposlenih ne prosite, naj dokumente naložijo v splošen klepet in upajo, da jih bo nekdo pozneje prekopiral. Vsakemu prejemu dodelite ID sprejema, čas prejema in vir. Izvirno datoteko ohranite brez urejanja. Za OCR ali izvlečenje besedila naredite delovno kopijo, vendar obdržite povezavo do izvirnika.

Izvlečenje naj bo omejeno. Pri računu dobavitelja lahko pripravljavec zajame dobavitelja, številko računa, datume, valuto, neto znesek, davek, bruto znesek, plačilne pogoje in sklic. Ne sme si izmisliti manjkajočih postavk, pretvarjati valut, sklepati o računovodskem kontu ali odločati, ali je strošek priznan. »Na dokumentu ni navedeno« je veljaven rezultat.

Deterministično aritmetično preverjanje je uporabno, ker ga je mogoče ponoviti. Če dokument prikazuje neto 120,00 € in davek 26,40 €, delovni list izračuna 120,00 € + 26,40 € = 146,40 €. Če je natisnjeni bruto znesek 146,40 €, aritmetiko označite kot skladno. Če je 146,04 €, označite neskladje in prikažite obe vrednosti.

Preverjanje pove, da se vidne številke seštejejo; ne določa davčne stopnje, odbitnosti, časovne razmejitve ali računovodske obravnave.

Drugo preverjanje primerja znesek z njegovim predznakom in valuto. Dobropis ima lahko negativen skupni znesek, vračilo plačila pa se lahko prikaže kot prejeti denar. Sistem za pripravo mora ohraniti predznak, prikazan v viru, in označiti neskladje z bančnim vnosom. Če vsak negativen znesek spremenite v pozitiven »strošek«, uničite uporaben dokaz.

Slovenski kontekst: zakonske obveznosti ločite od izbir delovnega toka

Za slovenske bralce so uradne smernice pomembnejše od splošne predloge. FURS navaja, da mora po zakonodaji o DDV vsak davčni zavezanec zagotoviti izdajo računa za dobavo, ki jo opravi, razen pri določenih oprostitvah obveznosti izdajanja računov.**[24]** To je izjava o obveznostih izdajanja računov, ne dovoljenje programski opremi, da odloči, ali posamezna oseba, dobava ali izjema spada pod to pravilo.

FURS opisuje sistem potrjevanja gotovinskih računov z elektronskimi napravami, povezanimi z njegovim centralnim informacijskim sistemom.**[25]** To je kontekst za delovni tok priprave, ne celovita navedba vseh dovoljenih poti izdajanja računov ali izjem. Delovni list za usklajevanje tega postopka ne more opraviti za nazaj. Če manjka gotovinski račun ali je stanje izdanega dokumenta nejasno, je varen rezultat priprave izjema, ki jo presodita lastnik in računovodja.

Uradna stran FURS o eDavkih portal opisuje kot sistem za elektronsko davčno poslovanje, vključno z oddajanjem dokumentov FURS-u in prejemanjem dokumentov v varni elektronski poštni predal; omenja tudi upravljanje pooblastil.[26] Dostop do takih sistemov ni običajno dovoljenje za uvoz podatkov. Poverilnice, sredstva za podpisovanje in pooblastila za portal hranite zunaj delovnega toka priprave z AI. Orodje lahko pripravi kontrolni seznam dokumentov za pregled; ne sme oddati, podpisati, plačati ali spreminjati pooblastil.

Pravila hrambe zahtevajo enako skrb glede področja uporabe. Ohranjeno neuradno prečiščeno besedilo slovenskega Zakona o računovodstvu zajema določene subjekte in izrecno izključuje subjekte, ki vodijo poslovne knjige po Zakonu o gospodarskih družbah in drugi imenovani zakonodaji.[28] Njegova obdobja hrambe zato niso splošno pravilo brisanja za vsako malo podjetje. Za običajno družbo, samostojnega podjetnika, evidenco DDV ali dokument o zaposlitvi je treba posebej preveriti veljavna pravila, ki se uporabljajo. O politiki zapisov se dogovorite z odgovornim računovodjo, preden nastavite samodejni časovnik za brisanje.

FURS objavlja gradivo o evidencah izdanih računov in prejetih računov za DDV.[27] To je eden od razlogov, da pripravljavec ohrani vir, datume, zneske in stanje vsakega dokumenta, namesto da pripravi urejen, vendar nepodprt skupni znesek. Ali dokument sodi v določeno evidenco, obdobje ali obračun, je vprašanje računovodskega in davčnega pregleda.

Kandidati za usklajevanje niso ujemanja

Priprava usklajevanja primerja dva sklopa dokazov, navadno bančni izvoz ali izvoz ponudnika plačil in register dokumentov. Cilj je predlagati kandidate in razkriti, kaj se ne ujema. Kandidat ni dokončno potrjeno ujemanje.

Bančna vrstica lahko vsebuje datum, znesek, valuto, besedilo plačnika ali prejemnika, plačilni sklic in ID transakcije. Račun lahko vsebuje datum izdaje, datum zapadlosti, bruto znesek, valuto, dobavitelja in sklic. Najzanesljivejši kandidat za ujemanje navadno združuje več signalov. Sam natančen znesek je šibek dokaz; veliko podjetij plačuje enak mesečni znesek naročnine.

Preverjanje	Močan znak	Zakaj je lahko še vedno napačno
Natančen znesek in valuta	146,40 € se pojavi v obeh zapisih	Dva ločena računa imata lahko enak znesek
Ujemanje sklica	Sklic računa se pojavi v bančnem besedilu	Besedilo je lahko skrajšano ali napačno kopirano
Podobnost nasprotne stranke	Ime dobavitelja je podobno imenu prejemnika	Plačilni posredniki lahko pokažejo drugo ime
Časovno okno datuma	Plačilo je blizu datuma izdaje ali zapadlosti	Pojavljajo se predplačila in zamujena plačila

Preverjanje	Močan znak	Zakaj je lahko še vedno napačno
Popolnost ena proti ena	En dokument, ena transakcija	Obroki, skupinska plačila in provizije to porušijo

Uporabite preprost besednjak stanj: **unmatched**, **possible match**, **reviewed match**, **split or grouped** in **needs source**. Ne uporabljajte **reconciled**, razen če ga opredeljuje lastni postopek odgovornega pregledovalca in je zabeleženo, kdo je opravil ta pregled.

Izmišljen primer: priprava marčevskega paketa studia

Naslednji primer je izmišljen. Bright Shore Studio je oblikovalski studio z dvema osebama. Prejme tri dokumente dobaviteljev in marčevski bančni izvoz.

Izvorni element

Račun CloudHost CH-104

Bruto znesek dokumenta	36,60 €
Bančna vrstica	**CLOUDHOST 36.60**
Prvi rezultat priprave	možno ujemanje

Račun tiskarja P-77

Bruto znesek dokumenta	146,40 €
Bančna vrstica	**PRINTSERV 146.40**
Prvi rezultat priprave	možno ujemanje

Dobropis za programsko opremo SW-19

Bruto znesek dokumenta	-24,40 €
Bančna vrstica	brez očitne vrstice
Prvi rezultat priprave	neusklajen dobropis

Podvojena priponka e-pošte za P-77

Bruto znesek dokumenta	146,40 €
Bančna vrstica	isti dokument
Prvi rezultat priprave	možna podvojitev, ne nova obveznost za plačilo

Dokument tiskarja prikazuje neto 120,00 € in davek 26,40 €. Preverjanje pri pripravi izračuna 120,00 € + 26,40 € = 146,40 €, kar se ujema z bruto zneskom. Bančni izvoz vsebuje 146,40 €, besedilo prejemnika je podobno tiskarju, datum transakcije pa je dva dni po datumu računa. Sistem lahko to razvrsti kot močnega kandidata. Pregledovalcu mora še vedno pokazati račun, ID transakcije in primerjalne vrednosti.

Podvojena priponka je občutljivejša. Njena zgoščena vrednost datoteke PDF je enaka prvi priponki P-77, zato je natančna datoteka kopija. Če bi imel drugi PDF drugačno zgoščeno vrednost datoteke, vendar istega dobavitelja, številko dokumenta, datum, valuto in skupni znesek, bi lahko šlo za skoraj enako kopijo. Popravljen račun, popravljeni sken ali resnična ponovna izdaja lahko imajo te vrednosti enake. Ohranite oba izvirnika in prosite pregledovalca, naj odloči, ali eden nadomešča drugega. Samodejno brisanje »podvojitev« je slaba privzeta nastavitev za finančne dokaze.

Neusklajeni dobropis ponazarja, zakaj banka ni celotna zgodba. Pozneje se lahko všteje v prihodnji račun, se povrne ločeno ali še ni obdelan. Priprava mora zabeležiti dejstvo, da v predloženem bančnem obdobju nima kandidata. Ne sme ustvariti prejetega denarja ali zmanjšati drugega računa samo zato, da bi se list uravnotežil.

Trije prikazani skupni zneski dokumentov skupaj znašajo 158,60 €: 36,60 € + 146,40 € - 24,40 € = 158,60 €. Dva bančna kandidata skupaj znašata 183,00 €: 36,60 € + 146,40 € = 183,00 €. Razlika je 24,40 €, kar je natanko neusklajeni negativni znesek dobropisa. Ta aritmetika pojasni neskladje, vendar podjetju ne pove, kdaj ali kako je treba dobropis obravnavati. Paket naj navede »razlika pojasnjena z neusklajenim dobropisom; potrebna je odločitev pregledovalca«, ne pa »usklajevanje končano«.

Iščite nepravilnosti s pravili, ki jih človek lahko pregleda

Nepravilnost je razlog za podrobnejši pogled, ne obtožba o napaki ali goljufiji. Uporabite jasna pravila in sproženo vrednost prikažite ob pravilu:

Pravilo	Primer sprožitve	Vprašanje za pregled
Manjkajoči izvirnik	Vrstica registra ne kaže nikamor	Ali ga lahko pošiljatelj znova pošlje?
Aritmetično neskladje	120,00 € + 26,40 € ni enako 146,04 €	Ali je OCR napačen ali je dokument neskladen?
Prstni odtis podvojitve	Isti dobavitelj in številka dokumenta	Ali gre za ponovno izdajo ali ponovljeno nalaganje?
Ista bančna vrstica predlagana dvakrat	Eno plačilo 500 € povezano z dvema računoma	Ali gre za skupinsko plačilo ali napako?
Nenavaden znesek	Dokument dobavitelja za 7.000 € v vzorcu od 50 € do 100 €	Ali je resničen, v drugi valuti ali z napačnim decimalnim ločilom?
Datum zunaj obdobja	Aprilski račun v marčevskem paketu	Katero obdobje naj pregledovalec upošteva?

Prstni odtis lahko združuje normalizirano ime dobavitelja, številko dokumenta, datum izdaje, bruto znesek in valuto. »Normalizirano« pomeni, da se za primerjavo odstranijo očitne razlike v oblikovanju, kot so dodatni presledki ali velikost črk. Nikoli ga ne uporabite kot edini identifikator. Ob normalizirani vrednosti ohranite prikazano vrednost, ker je prikazani dokument dokaz.

Občutljive podatke ohranite zunaj širokega delovnega toka

Bančni izvozi in finančni dokumenti lahko vključujejo osebna imena, identifikatorje bančnih računov, naslove in transakcije, povezane z zaposlenimi. Načelo minimizacije podatkov iz GDPR zahteva, da so osebni podatki ustrezni, relevantni in omejeni na to, kar je potrebno za namen.[22] Pri pripravljalnem delu to običajno pomeni omejiti delovni pogled na polja, potrebna za primerjavo, v splošni čakalni vrsti za pregled prekriti nepotrebne identifikatorje ter izvirne dokumente omejiti na določene finančne vloge.

Ločite »lahko bere finančne izvirnike« od »lahko vidi seznam nepravilnosti«. Vodja morda potrebuje število neusklajenih zapisov, ne da bi imel dostop do plačil zaposlenim. Tehnični vzdrževalec morda potrebuje dnevnike napak brez bančnih identifikatorjev. Dnevniki in navodila modelu ne smejo postati drugi nenadzorovan arhiv izvornih podatkov.

Predaja računovodji ali odgovornemu pregledovalcu

Paket naj vsebuje kratko naslovno stran:

- zajeto obdobje in datumski razpon bančnega izvoza;
- število prejetih dokumentov, vključno z neberljivimi ali manjkajočimi izvirniki;
- znesek bančnih vrstic v obsegu;
- kandidate za natančno ujemanje, možna ujemanja in neusklajene elemente;
- kandidate za podvojitve in njihove povezave do dokazov;
- aritmetične izjeme;
- vprašanja, ki zahtevajo presojo;
- izjavo, da sistem za pripravo ni ustvaril nobene knjižbe, obračuna, plačila ali davčnega stališča.

Pregledovalec lahko nato najprej pregleda izjeme, odobri ali zavrne kandidate ter v ustreznem sistemu doda lastne računovodske odločitve. To odobritev zabeležite ločeno od začetnega predloga stroja. Če prispe popravljen dokument, ohranite prejšnji zapis, povežite popravek in pojasnite, kaj se je spremenilo. Tiha zamenjava poznejši pregled po nepotrebnem oteži.

Praktično preverjanje kakovosti je, da naključno izberete deset pripravljenih zapisov in sledite vsakemu od delovnega lista do izvirnega dokumenta, nato pa sledite petim bančnim kandidatom od transakcije do dokaza. Vsak prikazani skupni znesek znova

izračunajte iz vidnih polj. Preizkusite eno znano podvojitev, eno deljeno plačilo in en dokument z manjkajočim sklicem. Preverite, da uporabnik brez dostopa do financ ne more pridobiti izvirnikov prek rezultatov iskanja, izvoženih datotek CSV ali zgodovine pogovorov AI.

Cilj ni mesečni list z nič rumenimi celicami. Cilj je paket, v katerem vsaka rumena celica pove, zakaj obstaja, vsaki številki lahko sledite do dokumenta ali transakcije in oseba, odgovorna za računovodsko odločitev, ima gradivo, potrebno za odločitev.

Viri

Številke virov sledijo skupnemu seznamu. Povezave vodijo do izvirnih dokumentov. Pogoji uporabe in razpoložljivost storitev se lahko spremenijo.

[22] EUR-Lex: General Data Protection Regulation, consolidated text

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A02016R0679-20160504

[24] FURS: issuing invoices

https://www.fu.gov.si/poslovni_dogodki_podjetja/izdajanje_racunov

[25] FURS: cash registers and bound invoice books

https://www.fu.gov.si/nadzor/podrocja/davcne_blagajne_in_vezane_knjige_racunov_vkr

[26] FURS: eDavki

https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/poslovanje_z_nami/e_davki

[27] FURS: value-added tax

https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/davek_na_dodano_vrednost_ddv

[28] PISRS: Accounting Act (ZR), unofficial consolidated text

https://pisrs.si/api/datoteke/integracije/358272912